

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 09.01.1964, sp. zn. 7 Tz 63/63, ECLI:CZ:NS:1964:7.TZ.63.1963.1

Číslo: 29/1964

Právní věta: Peněžitý trest vedle jiného trestu je možno uložit pachateli úmyslného trestného činu jen za podmínky (vedle dobytosti), že pachatel takovouto trestnou činností získal nebo se snažil získat majetkový prospěch. Proto uložení peněžitého trestu vedle jiného trestu nepřichází v úvahu u pachatele, který spáchal trestný čin opilství podle § 201 tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 09.01.1964

Spisová značka: 7 Tz 63/63

Číslo rozhodnutí: 29

Číslo sešitu: 5-6

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Doprava, Opilství, Trest peněžitý, Ukládání trestu

Předpisy: 140/1961 Sb. § 53
§ 54

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 29/1964 sb. rozh.

Peněžitý trest vedle jiného trestu je možno uložit pachateli úmyslného trestného činu jen za podmínky (vedle dobytosti), že pachatel takovouto trestnou činností získal nebo se snažil získat majetkový prospěch. Proto uložení peněžitého trestu vedle jiného trestu nepřichází v úvahu u pachatele, který spáchal trestný čin opilství podle § 201 tr. zák.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 9. ledna 1964 - sp. zn. [7 Tz 63/63](#))

Rozsudkem okresního soudu v Olomouci z 20. 8. 1963 sp. zn. 4 T 157/63 byl obžalovanému za trestný čin opilství podle § 201 tr. zák. uložen vedle trestu zákazu řízení motorových vozidel trest peněžitý ve výši 500 Kčs.

Ke stížnosti pro porušení zákona Nejvyšší soud zrušil rozsudek okresního soudu ve výroku o trestu a tomuto soudu přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Uvedeným rozsudkem okresního soudu v Olomouci, který nabyl právní moci, byl obžalovaný uznán vinným trestným činem opilství podle § 201 tr. zák., spáchaným podle rozsudku tím, že dne 28. května 1963 v Olomouci vypil několik desetistupňových piv, potom řídil motocykl po silnici první třídy z Olomouce směrem k Prostějovu a při obci Olšany s motocyklem havaroval, při čemž jeho krev obsahovala 1,67 promile alkoholu. Byl za to odsouzen podle § 201 tr. zák. k peněžitému trestu 500 Kčs a podle § 49 odst. 1 tr. zák. k zákazu řízení motorových vozidel na dobu jednoho roku.

Při rozhodování o tom, které druhy trestů lze v jednotlivých případech uložit, nutno přihlížet jednak k ustanovením obecné části trestního zákona, jednak k trestním sazbám uvedeným ve zvláštní části trestního zákona u příslušných trestných činů.

Podle ustanovení § 28 odst. 1 tr. zák. lze uložit každý z trestů uvedených ve zvláštní části trestního zákona na některý trestný čin, buď samostatně nebo i více jich vedle sebe, případně lze uložit vedle toho i jiné tresty, uvedené v § 27 tr. zák. (při čemž vyhoštění lze uložit samostatně, i když ve zvláštní části trestní zákon takový trest nestanoví).

Pokud jde o ukládání peněžitého trestu, vedle jiných trestů, platí již podle § 28 odst. 2 tr. zák. omezení, že jej nelze uložit vedle nápravného opatření nebo vedle propadnutí majetku.

Ustanovení § 28 tr. zák. je však obecným ustanovením, jež platí jen, pokud není omezeno ustanovením zvláštním. Takovými zvláštními ustanoveními jsou § 53 a § 54 tr. zák.

Podle § 53 odst. 1 tr. zák., obsahujícího především přípustnou výměru peněžitého trestu od 500 do 50 000 Kčs, lze tento trest uložit jako samostatný pouze v případě, jestliže trestní zákon ve zvláštní části jeho uložení dovoluje a jestliže vzhledem k povaze spáchaného trestného činu a možnosti nápravy pachatele uložení jiného trestu k dosažení účelu trestu není třeba.

Pro ukládání peněžitého trestu vedle jiného trestu pak platí ve všech případech (tj. jak v případě, že tresty ukládané vedle sebe jsou v trestní sazbě příslušného trestného činu, tak v případě, že ve smyslu ustanovení § 28 odst. 1 tr. zák. věty druhé je ukládán i jiný trest uvedený v § 27 tr. zák.) zvláštní ustanovení § 53 odst. 2 tr. zák., podle kterého může soud uložit takto peněžitý trest jen tehdy, jestliže pachatel úmyslnou trestnou činností získal nebo se snažil získat majetkový prospěch. V takovém případě je také nutno ustanovení § 53 odst. 2 tr. zák. uvést ve výroku rozsudku (§ 120 odst. 1 písm. c) tr. ř.).

Konečně podle ustanovení § 54 odst. 1 tr. zák. věty z středníkem nelze uložit peněžitý trest ani jako samostatný ani vedle jiného trestu, je-li zřejmé, že by byl nedobytný.

Všechna uvedená omezení peněžitého trestu jsou v souladu i s účelem trestu uvedeným v ustanovení § 23 odst. 1 tr. zák., neboť jak ochrany společnosti před pachateli trestných činů, tak i zábrany v další trestné činnosti odsouzeného a zejména jeho výchovy k tomu, aby vedl řádný život pracujícího člověka, jakož i výchovného působení na ostatní členy společnosti lze dosáhnout zpravidla uložením jediného samostatného trestu, při čemž trest peněžitý, ukládaný vedle jiného trestu, má svůj účinek především tam, kde odčerpává získaný neoprávněný majetkový prospěch nebo postihuje hmotné prostředky pachatele, jenž takový neoprávněný majetkový prospěch chtěl získat.

Za trestný čin opilství podle § 201 tr. zák. lze uložit trest odnětí svobody nebo nápravné opatření nebo zákaz činnosti nebo peněžitý trest, pokud jsou dány podmínky, že nejvýchovnější bude na pachatele i na ostatní členy společnosti působit právě peněžitý trest (a nelze-li předpokládat jeho nedobytnost), lze jej s ohledem na hořejší zákonné předpoklady uložit, ale jen jako trest samostatný. Vedle jiného trestu jej nelze uložit, protože již sama povaha trestného činu opilství podle § 201 tr. zák. vylučuje u pachatele úmysl získat nějaký majetkový prospěch.

Okresní soud proto porušil zákon v ustanovení § 53 odst. 2 tr. zák., když proti znění tohoto stanovení uložil vedle sebe peněžitý trest i trest zákazu činnosti.

Nejvyšší soud proto vadný výrok o trestu zrušil a protože bude třeba znovu uvážit, jaký trest může splnit vzhledem ke všem okolnostem případu nejlépe svůj účel, vrátil věc k novému projednání okresnímu soudu.

Poznámka:

Důvody, pro které nelze uložit peněžitý trest vedle jiného trestu za trestný čin opilství podle § 201 tr. zák. se vztahují i na případy jiných úmyslných trestných činů, u kterých rovněž nepřichází v úvahu, že by jejich spáchání mohlo být motivováno též majetkovým prospěchem a na případy všech nedbalostních trestných činů. To tedy znamená, že i v těch případech za splnění ostatních podmínek stanovených v § 53 odst. 1, § 54 odst. 1 a § 23 odst. 1 tr. zák. je možno uložit pachateli peněžitý trest pouze jako trest samostatný.